

*Herbiowie
von
Schaffgotsch*

XVIII-XX w.

Jelenia Góra-Cieplice 2009

Główna linia Rodu Schaffgotschów

dziedziców jednego z największych majątków na Śląsku
od 1 poł. XVIII do 1 poł. XX w.

Hans Anton von Schaffgotsch (1675-1742)

Utworzył słynną później bibliotekę. Testamentem z 19 października 1738 roku powołał fideikomis chojnicki w którego skład weszło siedem majątków rycerskich, co dało podstawę potęgi i wielkiego znaczenia dóbr rodziny von Schaffgotsch. Wg wskazań hrabiego kolejni potomkowie rodu, dziedziczący majątek w linii męskiej musieli nosić imię Gotthard, a kobiety w tej linii powinny przybierać imię Hedwig.

fideikomis – majątek ziemski posiadający akt fundacyjny (statut), zabezpieczający cy rozdrobnienie dóbr.

Johann Nepomuk Gotthard von Schaffgotsch (1732-1808)

Z rąk króla pruskiego otrzymał dziedziczny tytuł ochmistrza.

Leopold Gotthard von Schaffgotsch (1764-1834)

Znacznie powiększył bibliotekę. W dniu 28 września 1812 roku, za 55.000 talarów zakupił sekularyzowane dobra pocysterskie w Cieplicach i Wojcieszycy. W 1825 roku doprowadził do podniesienia 14 majątków rycerskich będących w rękach Schaffgotschów do rangi wolnego państwa stanowego i tym sposobem zrównał się prawie z książętami.

Leopold Christian Gotthard von Schaffgotsch (1793-1864)

Walczył w wojnie wyzwoleńczej z Napoleonem, m.in. pod dowództwem Gneisenaua. Uzyskał tytuł szambelana dworu królewskiego. Za jego czasów miały miejsce wydarzenia rewolucyjne w 1848 roku.

Karl Gotthard Wenceslaus Philipp von Schaffgotsch (1794-1865)

Walczył w wojnie wyzwoleńczej w 1813 roku. Był przedstawiony osobiście przez króla pruskiego carowi Aleksandrowi I.

Leopold Gotthard von Schaffgotsch (1835-1875)

Przez niestosowne małżeństwo z córką malarza artysty, Elisabeth Bartz (czym złamał postanowienia statutu fideikomisu), musiał zrezygnować ze swojej pozycji przewodzącego na rzecz swojego brata.

Ludwig Gotthard von Schaffgotsch (1842-1891)

Majątek przejął w 1869 roku. Był członkiem zakonu maltańskiego. Działal w szpitalach polowych podczas wojen z Austrią w 1866 roku i Francją w 1870 roku.

Friedrich Gotthard von Schaffgotsch (1887-1973)

Był ostatnim właścicielem fideikomisu. W 1945 roku stracił majątek i opuścił Cieplice. Władze polskie nie zgodziły się aby pochowano go w krypcie grobowej rodu Schaffgotschów, w kościele św. Jana Chciciela w Cieplicach.

Miał trzech synów:

- » Gottharda Johanna Antoniusa Friedricha Ludwiga (1914-1997)
- » Friedricha Hubertusa Johanna Antona Wolfganga Gottharda Marię (1918-1939)
- » Hansa Ulricha Friedricha Augusta Ludwiga Gottharda (1926-1987)

i trzy córki:

- » Gabriellę Sophie Mathildę Marię Hedwig (1912-1976)
- » Marię Hedwig Sophie Mathildę, zw. Miją (1909-1999)
- » Sophie Hedwig Marię Annę (1916-?)

Ród Schaffgotschów trwał na Śląsku ponad 600 lat. Fideikomis istniał ponad 200 lat. Ród przez małżeństwo Hansa Ulricha Schaffgotscha (1595-1635), w 1620 roku z Barbarą Agnieszką, siostrą księcia brzeskiego Jana Christiana i księcia legnickiego Jerzego Rudolfa był spokrewniony z Piastami, co później miało odzwierciedlenie w uroczystym herbie (patrz okładka). Członkowie rodu Schaffgotschów pochowani są w krypcie grobowej pod absydą kościoła p.w. św. Jana Chrzcziciela w Jeleniej Górze – Cieplicach (za wyjątkiem Friedricha Gottharda von Schaffgotscha i jego potomków).

090000 000000

Opracował:
Stanisław Firszt

Wydawca:
© Muzeum Przyrodnicze w Jeleniej Górze
58-560 Jelenia Góra, ul. Wolności 268

Druk:
AD REM
www.adrem.jgora.pl